Judecătoria Hîncești, sediul Central, judecător Valentina Suruceanu
Dosarul nr. 21r-217/23
1-22141083-02-21r-18012023

D E C I Z I E

15 aprilie 2024 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chişinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată ***Oxana Robu***
Judecători ***Stelian Teleucă și Silvia Gîrbu***

judecând în procedură scrisă, fără participarea părților, în ordine de recurs, recursul administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca și recursul avocatului Dogotari Danu, în interesele condamnatei Bondarciuc Olga, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 22 decembrie 2022, prin care a fost respins demersul Instituției Penitenciare nr. 7 Rusca privind liberarea condiţionată înainte de termen a condamnatei Bondarciuc Olga de la executarea pedepsei închisorii în temeiul art. 91 Cod penal.

Termenii de examinare a cauzei:
Prima instanță: 28.09.2022 – 22.12.2022;
Instanţa de recurs: 18.01.2023 –15.04.2024.
Procedura de citare legală a fost efectuată.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 447-448 Cod de Procedură penală, a procedat la examinarea cauzei penale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chişinău, a-

C O N S T A T A T :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 22 decembrie 2022* a fost respins ca fiind neîntemeiat demersul Instituției Penitenciare

nr. 7 Rusca, privind liberarea condiţionată înainte de termen a condamnatei Bondarciuc Olga de la executarea pedepsei închisorii în temeiul art. 91 Cod penal

2. *Pentru a se pronunța cu încheierea dată, instanța de fond a reținut că*, la data de 28 septembrie 2022, Instituția Penitenciară nr. 7 Rusca a înaintat în Judecătoria Hîncești demers cu privire la liberarea condiţionată înainte de termen a condamnatei Bondariuc Olga de la executarea pedepsei închisorii în temeiul art. 91 Cod penal.

Solicitările recurentului:

3. *Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond a declarat recurs* administrația instituției penitenciare nr. 7 Rusca*,* prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 22 decembrie 2022 cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie admis integral demersul Instituţiei Penitenciare nr. 7 Rusca cu privire la aplicarea art. 91 CP RM, faţă de condamnata Bondariuc Olga.

4. În susținerea recursului reprezentantul penitenciarului a invocat că, potrivit pct.2 al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti cu caracter penal, conform alin. (4) art. 91 şi alin. (2) art.92 CP, liberarea condiţionată înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentinţă.

5. Sub noţiunea de executare efectivă se înţelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menţinere în arest preventiv a condamnatului.

6. În conformitate cu pct.3 al Hotărârii Plenului CSJ, liberarea condiţionată înainte de termen *poate fi aplicată dacă instanţa de judecată va considera posibilă* corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei, atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezenţa sancţiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului.

7. În circumstanţele descrise, legislatorul clar a prevăzut condiţiile de bază privind aplicarea art. 91 CP, la caz se constată că instanţa de fond, a respins demersul motivând că, nu a fost atins scopul urmărit de legea penală, conform art.61 Codul Penal şi anume restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatei şi prevenirea comiterii unor noi infracţiuni.

8. Recurentul consideră că instanța în mod eronat a dat apreciere materialelor cauzei, ori la caz a fost prezentat instanței Raportul de evaluare a comportamentului condamnatei cu calificativul pozitiv, ceea ce se demonstrează prin faptul că nu a comis nici o abatere de regim, prin urmare la ziua de astăzi deținutei Bondarciuc Olga nu i-au fost aplicate sancțiuni disciplinare prevăzute art. 246 Cod de Executare. Pe parcursul perioadei de detenție, i-au fost acordate 5 măsuri de stimulare pentru atârnarea conștiincioasă față de muncă efectuată în instituția penitenciară, procesul verbal al comisie penitenciare privind transmiterea materialelor în instanța de judecată pe motiv că a executat mai mult de 2/3 din pedeapsa stabilită de legea penală, certificat ce confirmă că titlul executoriu nu a parvenit în adresa instituției penitenciare pe numele deținutei. Pe perioada executdrii pedepsei participă la munca neremunerată, unde se atârnă conștiincios, din luna octombrie a anului 2020 până în prezent este încadrată în câmpul muncii remunerate 1a deservirea gospodărească la cantina penitenciarului în calitate de bucătar și beneficiază de zile priveligiate, menține legături sociale stabile cu familia, relațiile sunt bune și se manifestă ca o persoană individuală și controlabilă. Aceste materiale au fost prezentate în scop de a convinge instanța că comndamnata, s-a corijat pe parcursul executării pedepsei, a dat dovadă de căință activă și este posibil de aplicat în privința ei art. 91 CP RM.

9. *Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond a declarat recurs* avocatului Dogotari Danu, în interesele condamnatei Bondarciuc Olga, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii judecătorului de instrucţie al Judecătoriei Hînceşti sediul Central din 22.12.2022, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul Instituţiei Penitenciare nr.7 Rusca, privind liberarea condiţionată înainte de termen a condamnatei Bondarciuc Olga Petru de la executarea pedepsei închisorii, în temeiul art. 91 Cod Penal al RM. Rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie admis demersul reprezentantului Instituţiei Penitenciare nr.7 Rusca, iar recurenta Bondarciuc Olga Petru să fie liberată condiţionat înainte de termen de la executarea pedepsei închisorii, în temeiul art. 91 Cod Penal al RM

10. În motivarea recursului a invocat că recurenta Bondarciuc Olga a realizat programul individual de executare a pedepsei, nu a comis nici o abatere disciplinară, având 5 menţiuni, este încadrată în câmpul muncii, a avut un comportament conştiincios, a realizat pe deplin gravitatea faptelor săvârşite şi s-a căit sincer de cele întâmplate şi nu are de achitat prejudiciul moral pentru infracţiunea pentru care a fost condamnată.

11. Cu referire la motivarea instanţei privitor la faptul că partea efectivă de executare a pedepsei care este de 4 ani 11 luni şi 15 zile, este doar cu zilele compensate privilegiat şi ca urmare a reducerii pedepsei în baza actului de amnistie, pe când partea executată real este de 2 ani 4 luni şi 13 zile, cu puţin peste

termenul de *2/3* pentru săvârşirea unei infracţiuni grave, în opinia instanţei fiind prematură liberarea condiţionată de la executarea pedepsei închisorii a condamnatei Bondarciuc Olga, reieşind din categoria infracţiunii săvârşite şi anume prin atentarea la bunurile persoanei, astfel, corectarea acesteia fără executarea în continuare a pedepsei nefiind posibilă.

12. Avocatul consideră alegaţiile instanţei ca fiind neîntemeiate şi nefondate, or în conformitate cu prevederile pct. 2) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti cu caracter penal", liberarea condiţionată înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică dacă condamnatul a executat efectiv partea prevăzută de lege din termenul de pedeapsă stabilit prin sentinţă. Sub noţiunea de executare efectivă se înţelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menţinere în arest preventiv a condamnatului. În cazul în care, pe parcursul executării pedepsei, printr-un act de amnistie ori graţiere, condamnatului i s-a redus o parte din pedeapsă, termenul redus se consideră ca termen de pedeapsă executată efectiv şi se include în termenul care oferă dreptul la liberare condiţionată înainte de termen.

13. Respectiv, partea apărării consideră că în speţă au fost întrunite toate condiţiile de ordin legal pentru aplicarea prevederilor art. 91 Cod Penal al RM, motiv din care încheierea de respingere a cererii privind liberarea condiţionată înainte de termen, este una injustă şi neîntemeiată.

Procedura de examinare a instanței de recurs:

14. Cu referire la procedura de judecare a cauzei, Colegiul penal menționează că, prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) în vigoare din 22.08.2023 au fost operate modificări la art. 437-449 Cod de procedură penală.

15. Potrivit noilor modificări operate la art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

16. Respectând art. 447 alin. alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cât și principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă, până la data examinării recursului, în adresa instanței de recurs nu a fost depusă vreo referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

17. Colegiul penal, examinând materialele dosarului prin prisma recursului declarat de administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca și recursul

avocatului Dogotari Danu, în interesele condamnatei Bondarciuc Olga, împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 22.12.2022, consideră recursurile neîntemeiate şi pasibile de a fi respinse, din următoarele considerente.

18. În conformitate cu art. 449 alin. (l) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

19. Astfel, potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri şi anume, liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art. 91 din Codul penal), iar potrivit pct. 9) al aceleași prevederi, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri şi anume, anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art. 90 şi 91 din Codul penal).

20. Conform art. 91 alin. (1) CP, persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare care au reparat integral daunele cauzate de infracțiunea pentru care sunt condamnate, care au participat la executare şi care nu au refuzat executarea, în conformitate cu prevederile art. 253 din Codul de executare, a muncilor remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, li se poate aplica liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen dacă, instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei.

21. Concomitent, conform alin. (4) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen poate fi aplicată dacă condamnatul, care la momentul săvârşirii infracţiunii a atins vârsta de 21 ani, a executat efectiv: a) cel puţin jumătate, dar nu mai puţin de 90 de zile de închisoare, din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave; b) cel puţin două treimi din termenul de pedeapsă stabilit pentru săvârșirea unei infracţiuni grave, infracţiuni deosebit de grave sau excepţional de grave, precum şi din pedeapsa aplicată persoanei anterior liberate condiţionat de pedeapsă înainte de termen, dacă liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen a fost anulată în condiţiile alin. (8).

22. Potrivit art. 265 din Codul de Executare, instanţa de judecată poate decide liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul şi în condiţiile art. 91 şi 92 din Codul Penal.

23. Conform art. 266 din Codul de Executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art. 91 şi 92 din Codul Penal,

administrația locului de deţinere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. (2) Propunerea pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deţinere. (3) În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanţa de judecată.

24. Colegiul Penal constată că, legislaţia în vigoare prevede posibilitatea liberării condiționate a condamnatei de orice pedeapsă înainte de termen. O astfel de posibilitate se admite cu anumite condiţii cât și în baza faptului că persoana respectivă, prin purtare exemplară şi atitudine cinstită într-un anumit termen de executare a pedepsei numite, denotă corectarea sa.

25. Subsecvent, liberarea condiţionată înainte de termen poate fi aplicată dacă instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatei, la comportamentul ei pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnați, cu familia, participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului ş.a. circumstanţe care denotă corijarea acesteia.

26. Conform materialelor dosarului se constată că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 iulie 2018, Bondarciuc Olga a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, la 5 ani 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei (f.d.21-22).

27. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2019, a fost respinsă ca nefondat apelul avocatului Dogotari Dan, în interesele inculpatei Bondarciuc Olga cu menținerea sentinței fără modificări (f.d.23, 24).

28. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2020, a fost declarată inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Danu Dogotari în nume inculpatei Olga Bondarciuc și ultima, ca vădit neîntemeiat (f.d.25-31).

29. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 20 iulie 2022, față de condamnata Bondarciuc Olga a fost aplicat actul de amnistie în baza art. 7 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova reducîndu-i-se pedeapsa cu o treime termenul de pedeapsă (f.d.32-33).

30. Astfel, Bondarciuc Olga a fost condamnată la pedeapsă cu închisoare pe un termen de 5 ani 4 luni pentru comiterea unei infracțiuni grave, termenul de 2/3 condiție obligatorie pentru aplicarea art. 91 Cod penal, este de 3 ani 6 luni și 20 zile.

31. Din materialele dosarului urmează că, condamnata Bondarciuc Olga a realizat programul individual, pe parcursul executării pedepsei a acumulat 5 (cinci) mențiuni, nu a comis abateri disciplinare, a acumulat 234 zile compensate privilegiate din durata pedepsei penale.

32. Conform extrasului din procesul-verbal al comisiei, urmează că, administraţia locului de deţinere a adoptat hotărârea privind propunerea pentru liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen a condamnatei Bondarciuc Olga.

33. Colegiul apreciază concluzia instanței prin care s-a reținut că chiar dacă condamnata, are executat real două treimi din termenul de pedeapsă stabilit, aceasta este numai ca urmare a reducerii termenului de pedeapsă în baza actului de amnistie cu 1 an 9 luni și 10 zile, însă, acest termen nu convinge că aceasta poată fi liberată de la executarea pedepsei cu închisoare înainte de termen.

34. Astfel, la moment instanța consideră prematură liberarea condamnatei Bondarciuc Olga conform art. 91 din Codul penal, aceasta urmează să execute în continuare pedeapsa cu închisoare pe termenul rămas neexecutat de 4 luni și 14 zile.

35. La caz, reducerea termenului de pedeapsă ca urmare a aplicării actului de amnistie, nu este suficient pentru a reduce urmările faptei social periculoase comise de către Bondarciuc Olga și restabilirea echității sociale.

36. Or, executarea în continuare și deplină a pedepsei de către Bondarciuc Olga nu va cauza suferințe fizice și nici nu va înjosi demnitatea acesteia.

37. Chiar și dacă condamnata a realizat programul individual de executare a pedepsei, nu a comis nici o abatere disciplinară având 5 mențiuni, nu are de achitat prejudiciul material, este încadrată în câmpul muncii, instanța de fond corect a reținut că partea executată real este de 2 ani 4 luni și 13 zile, cu puțin peste termenul de 2/3 pentru săvârşirea unei infracţiuni grave, astfel, este prematură liberarea condiționată de la executarea pedepsei închisorii a condamnatei Bondarciuc Olga reieșind din categoria infracțiunii săvârșite și anume

prin atentarea la bunurile persoanei, astfel, corectarea acesteia fără executarea în continuare a pedepsei nu este posibilă.

38. În atare circumstanțe, instanța de recurs reține, că instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).

39. În acest sens, Colegiul penal, conchide că, recursul administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca și recursul avocatului Dogotari Danu în interesele condamnatei Bondarciuc Olga sunt nefondate și urmează a fi respinse, cu menținerea în vigoare a încheierii instanței de fond.

40. Conducându-se de prevederile art. 447- 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod procedură penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E :

Se resping, ca nefondate, recursul administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca și recursul avocatului Dogotari Danu, în interesele condamnatei Bondarciuc Olga și menține încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 22 decembrie 2022, prin care a fost respins demersul Instituției Penitenciare nr.7 Rusca privind liberarea condiţionată înainte de termen a condamnatei Bondarciuc Olga de la executarea pedepsei închisorii în temeiul art. 91 Cod penal.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător: Oxana Robu

Judecători: Stelian Teleucă

Silvia Gîrbu